

Р Е Ш Е Н И Е

гр. София, 27.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, НО, 111 - ти състав, в публично съдебно заседание на четвърти декември през две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СТОЯН МИХОВ

при участието на секретаря Детелина Крумова, като разгледа докладваното от председателя НАХД № 9209 по описа за 2020 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 59 и сл. от ЗАНН.

С наказателно постановление (НП) № 7281/01.06.2020 година зам.-министър на културата е наложил на ЕТ „Нели Стефанова-Прима“ имуществена санкция в размер на 3 000 /три хиляди / лева на осн. чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. 3 от Закон за авторското право и сродните му права /ЗАПСП/.

Недоволно от издаденото наказателното постановление е останало санкционираното лице, което в срочно подадена жалба го атакува с искане за отмяна по съображения за допуснати съществени процесуални нарушения и неправилно приложение на закона.

По отношение на допуснати съществени процесуални нарушения се излагат оплаквания за липса на съответствие в посочените за нарушени разпоредби на Закон за авторското право и сродните му права- в АУАН била посочена разпоредбата на чл. 34, вр. чл. 15, ал. 1, т. 5 хипотеза 2 ЗАПСП, докато в НП била посочена нормата на чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. 3 ЗАПСП, която според жалбоподателя не следвало да бъде посочвана, тъй като не въвеждала правило за поведение и по този начин се създавала пречка пред нарушителя да разбере за коя разпоредба бил привлечен да отговаря и поради това било ограничено правото на защита.

На следващо място в жалбата се излагат възражения, че било допуснато нарушение на разпоредбата на чл. 57, ал. 1, т. 5 ЗАНН-липсвало описание на нарушението и обстоятелствата около извършването му. В тази насока се поддържа, че на книжния пазар се предлагали редица издания на романа „Под игото“ в съкратен вид и адаптирани издания, включително бил многократно променян и издаван, включително и в чужбина в преработен вариант. В случая процесното издание не целяло да накърни безспорната стойност на романа, а да представи на пазара по-лесно разбираема преведена версия, в която автентичността била запазена в цялост, но би могла да помогне на децата да разберат значението на множество думи, които към днешна дата не се употребявали в общуването.

По същество се твърди, че неправилно бил приложен законът, тъй като съгласно разпоредбата на параграф 51, ал. 1 от ПЗР на ЗИД на ЗАПСП законът се прилага за произведения, създадени преди влизането му в сила, ако не са изтекли сроковете за закрила, които към момента се явяват изтекли.

В съдебно заседание процесуалният представител на жалбоподателя моли да се отмени наказателното постановление по изложените в жалбата съображения. Претендира разноски.

Процесуалният представител на въззиваемата страна моли да бъде потвърдено НП. Счита доводите в жалбата за неоснователни, като поддържа, че не са допуснати твърдените в жалбата процесуални нарушения. В случая се касаело до неимуществени авторски права по смисъла на чл. 15, ал. 1, т. 5 ЗАПСП, които не били ограничени със срок. Моли да му бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение.

Съдът, като обсъди събраните по делото доказателства и извърши служебна проверка на развитието на административнонаказателното производство, намира за установено от фактическа страна следното:

По повод на критични медийни публикации в различни издания от представители на литературознанието по повод издание на романа „Под игото“ под заглавието „Под игото на съвременен български език“ (издателство „Византия“) и постъпило в Министерството на културата писмо от община Копривщица, вх.№ 08-00-32/07.01.2020 година от страна на Министерство на културата била предприета проверка, като част от проверяващия екип бил св. Йордан Андонов-държавен експерт.

На 17.12.2019 година св. Андонов посетил книжарница от верига „Гринуич“ в гр. София, бул. „Витоша“ № 37 (стопанисвана от „7 Старс“ ООД, ЕИК 201730004). Установено било, че екземпляри от книгата „Под игото на съвременен български език“ на издателство „Византия“ се предлагали за разпространение чрез продажба, като на гърба на задната корица била обявена продажна цена и бил посочен ISBN 978-619-7314-30-4.

С писмо изх. № 07-00-67/17.12.2019 година от „7 Старс“ ООД била изисквана информация за издателя на книгата, предоставил екземпляри от нея, както и копие от договора, с който това е извършено.

С писмо вх. № 07-00-67/17.12.2019 година в Министерство на културата „7 Старс“ ООД предоставило копия от рамков Договор за консигнация от 07.01.2019 година, сключен между „7 Старс“ ООД (консигнатор) и издателство „Византия“ - ЕТ „Нели Стефанова Прима“, ЕИК 121758298 (консигнант) и от фактура № 1703/10.12.2019 година, с фискален бон и опис на продадени книги към нея (включващ под № 18 „Под игото на съвременен български език“), издадени от едноличния търговец. В писмото било посочено, че към момента на изпращането му книгата била изтеглена от търговската мрежа и била върната на издателя.

С писмо изх. № 07-00-67/18.12.2019 г. от Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“ (НБКМ) била изисквана информация за лицето,

подало заявка за получаване на ISBN 978-619-7314-30-4, както и за планираната дата за издаването на книгата „Под игото на съвременен български език“.

В отговор вх. № 07-00-67/13.01.2020 година от НБКМ постъпила информация, че регистрираното от Националната агенция за международни стандартни номера (ISBN) лице, собственик на издателство „Византия“, била ЕТ „Нели Стефанова — Прима“. Заявката за присъждане на ISBN на книгата „Под игото на съвременен български език“ била подадена от ЕТ „Нели Стефанова — Прима“ на 10.03.2019 година, като на следващия ден бил присъден ISBN 978-6197314-30-4. За планиран срок за отпечатването на книгата бил посочен м. май 2019 година, а към писмото били приложени копия от Регистрационна карта за присъждане на ISBN и разпечатки от Националния регистър на издаваните книги в България относно издателя и книгата.

От страна на св. Андонов бил извършен външен оглед на закупената книга „Под игото на съвременен български език“, (издателство „Византия“, 2019 г., ISBN 978-619-7314-30-4). На стр. 2. от нея се съдържала информация, че книгата представлявала превод на романа на съвременен български език, а като автор на превода била посочена Нели Стефанова. На същата страница било посочено също и че така преведен, романът в този си вид е обект на авторско право и нито част от него, нито целият текст може да бъдат публикувани без писменото разрешение на издателя и преводача или на неговите наследници. Също на втора страница, преди основния текст на романа, се уточнявало, че в изданието са променени над 6000 думи и изречения, които са неразбираеми за съвременните млади българи.

Извършен бил преглед на съдържанието на закупената книга „Под игото на съвременен български език“, (издателство „Византия“, 2019 г.) и съпоставка със съдържанието в книгата „Под игото“ /издателство „Български писател“, 1980 г./, в рамките на който св. Андонов установил, че в действителност били налице значителен брой промени /над 40/, при което оригиналният текст на произведението бил променен със съвременна лексика.

Отчитайки горните обстоятелства, както и че издаването на книгата не било предшествано от получено от Министерство на културата съгласие, св. Андонов приел, че в случая е осъществен състав на административно нарушение по смисъла на чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. 3 от Закон за авторското право и сродните му права, тъй като са нарушени разпоредбите на чл. 34, вр. чл. 15, ал. 1, т. 5, хипотеза втора от Закон за авторското право и сродните му права, поради което съставил срещу ЕТ „Нели Стефанова-Прима“ акт за установяване на административно нарушение бл. № 7281/24.01.2020 година.

Въз основа на така съставения АУАН било издадено процесното НП № 7281/01.06.2020 година, с което зам.-министър на културата е наложил на ЕТ „Нели Стефанова-Прима“ имуществена санкция в размер

на 3 000 /три хиляди / лева на осн. чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. 3 от Закон за авторското право и сродните му права /ЗАПСП/.

Изложената фактическа обстановка, съдът прие за установена въз основа на показанията на св. Андонов, дадени в хода на съдебното следствие, както и приложените по преписката и приобщени като доказателства по делото, на осн. чл 283 НПК, писмени доказателства, а именно: разпечатки от партидата на ЕТ „НЕЛИ СТЕФАНОВА - ПРИМА“ от Търговски регистър към Агенция по вписванията; писмо с вх. № 07-00-67/13.01.2020 г. до Министерство на културата от Национална библиотека „Св.Св. Кирил и Методий“ с приложени писмо от отдел „Национална агенция за международни стандартни номера“, регистрационна карта за присъждане на ISBN и разпечатка от Националния регистър на издаваните книги в България; писмо с изх. № 07-00-67/ 18.12.2019 г. от Министерство на културата до Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“; писмо с вх. № 07-00-67/06.01.2020 г. до Министерство на културата от „7 старс“ ООД с копие на проформа-фактура № 0000001703/10.12.2019 г. с опис и договор за консигнация; писмо с изх. № 07-00-67/17.12.2019 г. от Министерство на културата до „7 старс“ ООД; фактура № 0000012255/17.12.2019 г. и касов бон; разпечатка от Националния регистър на издаваните книги в Република България за издателство „Византия“; писмо от община Копревщица, вх. № 08-00-32/07.01.2020 г.; разпечатка от интернет издание на в. „Труд“ от 26.11.2019 г.; разпечатка от интернет издание на в. „24 часа“ от 05.12.2019 г.; разпечатка от интернет издание на в. „Дневник“ от 28.11.2019 г.; заповед на министъра на културата № РД 09-254/12.05.2017 г. относно възлагане на правомощия на актосъставител; заповед на министъра на културата № РД 09-933/14.09.2019 г. относно възлагане на правомощия на актосъставител; заповед на министъра на културата № РД 09-277/19.05.2017 г. относно възлагане на правомощия на административен орган.

Съдът възприема и постави в основата на изводите си по фактите показанията на св. Андонов, тъй като същите са логични, последователни и съответни на събраните по делото писмени доказателства, като не се констатират противоречия, фрагментарност или колизия с писмените доказателства по делото. Показанията на свидетеля детайлно, последователно и достоверно възпроизвеждат обстоятелствата около извършената проверка и констатациите в рамките на същата, поради което бяха възприети от съда.

Настоящата инстанция възприема и приобщените по делото писмени доказателства, на осн. чл. 283 НПК, като непротиворечиви и спомагащи за изясняване на обективната истина по делото.

Така приетата фактическа обстановка обосновава следните изводи от правна страна:

Жалбата е основателна.

Административнонаказателното производство е образувано и срещу жалбоподателя е повдигнато административнонаказателно

обвинение въз основа на акт за установяване на административно нарушение, който е съставен от компетентен орган, в рамките на материалната и териториална компетентност на последния. Този извод се потвърждава от приложената заповед № РД 09-933/04.09.2019 година на министър на културата, по силата на която на св. Андонов са възложени правомощия за извършване на проверки и съставяне на актове за установяване на административни нарушения по реда на ЗАПСП.

На база така съставения АУАН е издадено процесното наказателно постановление, което се явява издадено от местно и материално компетентен орган, видно от приложената заповед № РД 09-277/19.05.2017 година на министър на културата, с която на осн. чл. 98в, ал. 1 ЗАПСП зам.-министър на културата е оправомощен да издава наказателни постановления за административни нарушения на чл. 97 ЗАПСП.

В хода на административнонаказателното производство не са допуснати процесуални нарушения, водещи до ограничаване правото на защита на нарушителя. Актът за установяване на административно нарушение е съобразен с изискванията на чл. 42 ЗАНН, а наказателното постановление с тези, визирани в чл. 57 ЗАНН. Няма неяснота при описание на нарушението и обстоятелствата около неговото извършване- ясно са описани съставомерните елементи на нарушението и обстоятелствата около извършването му, както и авторът на нарушението. Коректно са посочени нарушените разпоредби- чл. 34, вр. чл. 15, ал. 1, т. 5 хипотеза втора ЗАПСП, като е посочен /в съответствие с нарушените разпоредби/ приложимият състав на административно нарушение, а именно този по чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. трето ЗАПСП.

В този смисъл доводите в жалбата за допуснати процесуални нарушения, ограничаващи правото на защита на нарушителя са неоснователни.

Основателни са доводите на жалбоподателя за неправилно приложение на закона, което е отменително основание по чл. 63, ал. 1 ЗАНН.

Действително съгласно действащия чл. 15, ал. 1, т. 5 ЗАПСП авторът притежава неимуществено право да се противопостави на всякакви промени в произведението, а чл. 34 ЗАПСП предвижда, че същото е безсрочно и не се погасява с изтичане на времетраенето на останалите имуществени и неимуществени правомощия, съставляващи авторската закрила. Съобразно чл. 34 във вр. с чл. 33 ЗАПСП, контролът по спазването на чл. 15, ал. 1, т. 5 се упражнява от Министерството на културата, като промени могат да бъдат разрешени само по изключение.

В конкретния случай не е налице разрешение от Министерство на културата по посочения ред, а ЕТ "Нели Стефанова Прима" (с търговско наименование издателство „Византия“) е разпространила романа „Под игото“ от Иван Вазов под заглавието „Под игото на съвременен български език“ (издателство „Византия“, 2019 г., ISBN 978-619-7314-30-4) с осъществен голям обем от значителни промени в текста на автора без

разрешението на Министерство на културата, необходимо съгласно чл. 34 ЗАПСП.

Ноторно известно е, че автор на произведението „Под игото“ е Иван Вазов, както и че същият е починал на 22.09.1921 година. Няма спор, че закрила по Закон за авторското право и сродните му права ползват произведения, създадени след влизането в сила на закона, като законът е обнародван в ДВ, бр. 56 от 29.06.1993 година и е в сила от 01.08.1993 година, като съгласно действащата разпоредбата на чл. 27, ал. 1 ЗАПСП срокът на закрила на авторското право включва животът на автора и седемдесет години след смъртта му, като съгласно чл. 31 ЗАПСП сроковете започват да текат от първи януари на годината, следваща годината, в която е настъпила смъртта на автора. В този смисъл към датата на влизане в сила на действащия Закон за авторското право и сродните му права срокът на закрила на авторското право върху произведението „Под игото“ е изтекъл- факт, по отношение на който страните не спорят.

В случая органите на административнонаказателното производство не са съобразили разпоредбата на параграф 6, ал. 1 от Преходните и заключителните разпоредби на Закон за авторското право и сродните му права, дефиниращ и рамкиращ приложното поле на закона не само до произведения, които са създадени при действието му, но и по отношение на такива, които са създадени преди влизането му в сила, **ако не са изтекли предвидените срокове за закрила.**

В този смисъл визираната разпоредба изключва изцяло приложимостта на закрила на действащия Закон за авторското право и сродните права, по който е ангажирана отговорността на нарушителя в конкретния казус, тъй като срокът на закрила на авторското право върху произведението „Под игото“ на Иван Вазов е изтекъл преди влизането му в сила /изтекъл на 01.01.1992 година/. Очевидно законодателят не е съобразил и е пропуснал да защити целостта и автентичността чрез съответната правна норма на непреходни и значими от гледна точка на българската литература, история, общество и държавност произведения, което може да бъде сторено *de lege ferenda* /от гледна точка на бъдещи законодателни изменения/.

С оглед горните съображения, поради неправилно приложение на закона, наказателното постановление подлежи на отмяна.

С оглед изхода на делото, тъй като жалбоподателят е представляван от адвокат в производството и са сторени разноски в тази насока по правилата на чл. 63, ал. 3 от ЗАНН, в нейна полза следва да се присъдят разноски за платено адвокатско възнаграждение, които видно от представените доказателства възлизат на 500 /петстотин/ лева.

Воден от гореизложеното и на основание чл. 63, ал.1 ЗАНН, СРС, НО, 111 състав

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ наказателно постановление (НП) № 7281/01.06.2020 година, с което зам.-министър на културата е наложил на ЕТ „Нели Стефанова-Прима“ имуществена санкция в размер на 3 000 /три хиляди/ лева на осн. чл. 97, ал. 1, т. 7, предл. 3 от Закон за авторското право и сродните му права /ЗАПСП/.

ОСЪЖДА Министерство на културата да заплати на ЕТ „Нели Стефанова-Прима“ сумата от петстотин лева, съставляваща разноски за адвокатско възнаграждение за настоящата инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред Административен съд София-град с касационна жалба по реда на АПК в четиринадесетдневен срок от получаване на съобщението, че решението е изготвено.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

